

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marta Romańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Józef Frąckowiak

w sprawie ze skargi Z. B. o wznowienie postępowania
w sprawie z powództwa Z. B.
przeciwko J. B., Naczelnej Radzie Adwokackiej
w W., Okręgowej Radzie Adwokackiej w K. i Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu
Okręgowego w T. o zapłatę,
zakończoną prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w R.
z dnia 4 października 2011 r., po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie
Cywilnej
w dniu 23 listopada 2012 r.,
zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w R.
z dnia 9 maja 2012 r.,

1) oddala zażalenie;

**2) oddala wniosek o przyznanie pełnomocnikowi
wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną powodowi
z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z 9 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w R. oddalił wniosek powoda Z. B. o przywrócenie mu terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie tego Sądu z 29 lutego 2012 r. w przedmiocie odrzucenia jego skargi o wznowienie postępowania w sprawie przeciwko J. B., /.../ o zapłatę oraz odrzucił to zażalenie. Sąd Okręgowy uznał, że powód uchybił terminowi określonemu w art 394 § 2 k.p.c. w zw. z art. 124 § 2 k.p.c. do złożenia zażalenia oraz że nie istnieją podstawy do przywrócenia mu terminu do dokonania czynności procesowej.

W zażaleniu na postanowienie z 9 maja 2012 r. powód zarzucił, że zapadło ono z naruszeniem art. 124 § 2 k.p.c., bowiem Sąd nie ocenił okoliczności wykazanych przez pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla powoda, które wskazywały na konieczność przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia. Powód wskazał, że pełnomocnik z urzędu został dla niego ustanowiony do sprawy wywołanej skargą o wznowienie postępowania, nie zaś tylko do wniesienia zażalenia na postanowienie. W związku z takim zakresem umocowania pełnomocnik musiał mieć stosowny czas do zapoznania się z materiałami zebranymi w sprawie. Niezwłocznie do dokonaniu tych czynności zażalenie zostało wniesione.

Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c. sąd na wniosek strony postanowi o przywróceniu terminu do dokonania czynności procesowej, jeżeli strona nie dokonała tej czynności w terminie bez swojej winy.

Postanowienie Sądu Okręgowego w R. o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania zapadło 29 lutego 2012 r., a tygodniowy termin do wniesienia zażalenia na to postanowienie zaczął biec od dnia doręczenia jego odpisu skarżącemu, to jest od 13 marca 2012 r.

W związku ze złożeniem przez skarżącego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i uwzględnieniem tego wniosku postanowieniem z 30 marca 2012 r., na podstawie art. 124 § 2 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym od 19 kwietnia 2010 r., Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45) termin do wniesienia zażalenia

na postanowienie rozpoczął bieg raz jeszcze, od dnia doręczenia odpisu postanowienia pełnomocnikowi. Okręgowa Rada Adwokacka ustanowiła dla powoda pełnomocnika 12 kwietnia 2012 r., o czym powód został poinformowany 17 kwietnia 2012 r., a wyznaczony dla niego pełnomocnik 18 kwietnia 2012 r. otrzymał odpis postanowienia Sądu Okręgowego z 29 lutego 2012 r. (k. 31). Zażalenie z 27 kwietnia 2012 r. na to postanowienie wniesione zostało zatem po upływie terminu, co nastąpiło 25 kwietnia 2012 r.

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 27 czerwca 2000 r., I CZ 62/00 (OSNC 2001, nr 1, poz. 7), za dzień ustania przyczyny uchybienia terminu należy uznać dzień, w którym pełnomocnik ustanowiony dla strony z urzędu miał rzeczywistą możliwość - z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy - dokonania czynności. Powyższe stanowisko zostało potwierdzone w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z 17 lutego 2009 r., III CZP 117/08 (OSNC 2009, nr 7-8, poz. 91), zgodnie z którą Sąd podejmujący decyzję odnośnie do przywrócenia terminu powinien ustalić, zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c., czy związek między zachowaniem procesowym strony a przyczynami, które spowodowały uchybienie terminowi jest tego rodzaju, że winę w uchybieniu terminowi ponosi strona, czy też wyklucza przypisanie tej winy stronie. Winą strony (jej przedstawiciela lub pełnomocnika procesowego) w znaczeniu procesowym jest nieprzykładanie staranności i troskliwości w stopniu, jakiego z natury rzeczy wymaga prowadzenie sprawy, nieprzestrzeganie wszelkich potrzebnych i możliwych środków ostrożności dla dopełnienia w terminie czynności procesowej, jeżeli wskutek tego czynności procesowej nie dokonano w terminie, a z okoliczności przypadku wynika, że przy zachowaniu tej staranności i ostrożności strona (przedstawiciel, pełnomocnik) dopełniłaby tej czynności w terminie. Ponadto w orzeczeniu z 11 kwietnia 1938 r., III C 339/38 (Zb. Urz. 1939, nr 4, poz. 158), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przy rozpoznaniu wniosku o przywrócenie terminu należy rozważyć wszystkie okoliczności danego przypadku oraz mieć na względzie, że w stosunku do pełnomocnika wymagania staranności troskliwości i ostrożności muszą być większe, niż w stosunku do osoby nieznającej prawa i nietrudniącej się zawodowo prowadzeniem spraw.

Co do zasady, termin do wniesienia zażalenia jest terminem tygodniowym. W takim czasie zarówno pełnomocnik, który by stroną reprezentował z wyboru, jak i pełnomocnik ustanowiony dla niej z urzędu, musi zredagować zarzuty i wnieść środek zaskarżenia. Dla długości tego terminu bez znaczenia pozostaje stopień skomplikowania sprawy i samego środka zaskarżenia. Przykładanie staranności i troskliwości w stopniu, jakiego z natury rzeczy wymaga prowadzenie sprawy, przestrzeganie wszelkich potrzebnych i możliwych środków ostrożności dla dopełnienia w terminie czynności procesowej, wymaga od zawodowego pełnomocnika zapoznania się z aktami w taki sposób, aby konieczne czynności procesowe dokonane zostały w terminie. Orzeczenie wydane w niniejszej sprawie, od którego pełnomocnik ustanowiony dla powoda miał wnieść środek zaskarżenia nie dotyczyło skomplikowanego problemu proceduralnego i nie było obszernie uzasadnione przez Sąd, a zatem trudno usprawiedliwić uchybienie terminowi charakterem sprawy, czy właściwościami skarżonego orzeczenia. Na inne wyjątkowe okoliczności, które zgodnie z art. 169 § 4 k.p.c. mogłyby uzasadniać wydanie orzeczenia o przywróceniu powodowi terminu do wniesienia zażalenia, skarżący się nie powoływał.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono jak w pkt 1.

Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika reprezentującego powoda w postępowaniu zażaleniowym o przyznanie mu wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu. W judykaturze utrwalony jest bowiem pogląd, według którego czynności adwokata ustanowionego z urzędu, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 listopada 2011 r., III CSK 210/11, LEX nr 1147763).